

- виявлення мнения работодателей о критериях способности выпускников к трудоустройству;
- разработка критериев и системы компетенций, характеризующих способность выпускников к трудоустройству;
- обеспечение формирования у студентов способности к трудоустройству;
- оценка критериев способности к трудоустройству и анализ результатов трудоустройства выпускников;
- мониторинг карьеры выпускников на протяжении всей их трудовой деятельности в целях повышения актуальности образовательных программ.

Все это будет способствовать тому, что выпускники вуза будут занимать достойные позиции на современном рынке труда.

Список использованных источников

1. Байденко В. И. Болонский процесс: проблемы, поиск, решения / В. И. Байденко. – Москва : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2006. – 111 с.
2. www.ehea.info – Название с экрана.
3. Yerevan communiqué // Bologna Process – European Higher Education Area. – URL.: http://www.ehea.info/Uploads/SubmitedFiles/5_2015/112705.pdf (дата обращения 19.05.2015) – Название с экрана.
4. http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/report08/report_en/pdf – Название с экрана.
5. http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/165EN.pdf – Название с экрана.

К. М. Краус, к. е. н., ст. викладач;

*А. О. Михайлик, студентка
ПУЕТ, м. Полтава*

ПІДПРИЄМЕЦЬ У СУЧАСНОМУ СВІТІ – МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Підприємець – ключова фігура в бізнесі, саме у нього народжується ідея започаткування власної справи, він втілює в життя модель ведення бізнесу, створює нові робочі місця, сприяє росту суспільного добробуту, появи та розвитку нових галузей.

Протягом всієї історії людства саме підприємці забезпечували рух суспільства шляхом економічного прогресу та покращення соціальних умов життя. Проте, будь-хто не може стати підприємцем, цьому потрібно вчитися, здобуваючи нові знання, навички та досвід.

Для досягнення успіху в підприємницькій діяльності, підприємець має неодмінно володіти особливими рисами характеру та діловими якостями:

- ініціативність, рішучість, сміливість, азартність, схильність до «розумного» ризику, наполегливість, незалежність, самостійність, відповідальність;

- честолюбність, мобільність, прагнення до нового, вміння передбачати, адаптуватись до змін;

- оптимізм, вміння протидіяти невдачам;

- комунікабельність, вміння працювати з людьми, налагоджувати зв'язки, впливати на людей, переконувати їх;

- самовіддача, фанатичне захоплення власною справою, працьовитість (підприємець повинен працювати більше, ніж його працівники, уміти витримувати високе навантаження);

- порядність і чесність, надійність, вірність даному слову, які перш за все цінуються у цивілізованому підприємництві;

- висока компетентність та ерудиція (підприємець повинен володіти знаннями з технології, економіки, психології, інновації, політики, юриспруденції, фінансів, маркетингу; вміти організувати взаємодію різних спеціалістів, тобто бути універсалом).

Проте чи дійсно всі підприємці такі? Чи дійсно всі підприємці чесні? Говорячи про сумління підприємця, слід зазначити, що передумовою його активації є оцінка власних вчинків у світлі живого та безпосереднього контакту з цінностями, а передусім – з гідністю людини. Ми переконані, що сьогодні корупція в Україні є тотальним і найбільшим викликом.

Припускаємо, що багато підприємців (а можливо й більшість) конфронтує виклики і зло корупції: піддатися, прийняти її «правила гри» чи все ж залишатися поза системою корумпованих стосунків? Але хіба позиція стороннього спостерігача, який не бажає «забруднитися» злом корупції, не є підставою для

морального дискомфорту? До якої межі ми можемо залишатися осторонь зла і тим самим толерувати його?

Тоді, якщо підприємці ведуть нечесну гру, можливо краще без них? Саме підприємці забезпечують покращення соціально-економічного життя суспільства. Долучаючись до «здорової» конкуренції, вони можуть покращувати свою продукцію, вигадувати щось нове, більш цікаве для споживачів і, врешті-решт, модернізувати саму економіку в країні. Тому, без підприємців ми обійтися не можемо в сучасному світі.

Проте, зараз в Україні досить важка економічна ситуація, і взагалі людям важко виживати на ті копійки, які вони заробляють, через це процвітає корупція, і кожен намагається заробляти якомога більше. Підприємців стає все більше, однак, дійсно чесних і добросовісних не так багато, якби нам того хотілося б. Тож постає питання – чи доцільно взагалі в наш час бути підприємцем? І якщо так, то як не бути задавленим іншими підприємцями?

Роль підприємця залишається актуальною. Однак, встановлені певні стереотипи сучасного підприємця – системно і послідовно лукавити з самим собою й культивувати сліпоту і байдужість до моральних орієнтирів та цінностей. Цей стереотип ігнорує ще один важливий аспект, а саме – покликання бути підприємцем, що може бути настільки ж глибоким, як і покликання стати вчителем чи науковцем. Відповідаючи щиро на це покликання, людина відкривається і на моральний вимір, з усіма його сумнівами, випробуваннями, зреченнями та наверненнями. Легко з цим не буває і не буде. А хто ж із нас хотів би, щоб його покликання було дрібним, копійчаним?

Викладач львівської бізнес-школи В. Турчиновський зазначає, що «В Україні фактично підрастає лише перше покоління бізнесменів. Перше, а не третє чи тринадцяте. Це перше покоління сантиметр за сантиметром витягує нас із в'язкого клею недавнього ще тоталітаризму, комунізму та патерналізму. Кожен, хто започатковує власну справу, рано чи пізно зустрічається з викликом відповідальності за її успіх і за всіх, хто інвестував в цей успіх (працівники, інвестори, клієнти та партнери). Чи

у цьому процесі є місце для спокусу, моральних невдач і нечесності? Так, звісно, але також не бракує простору для гартування морального характеру і духовної зрілості... Нам потрібно знайти спосіб підтримати моральне лідерство у бізнесі і в післямайданний час, коли ми приймаємо виклик серйозних і тривалих реформ» [1].

Тож, можливо ми просто не знали справжніх підприємців? І насправді все те було несправжньому, а просто залишки Радянського Союзу – і все? І тоді ми по-справжньому не можемо знати – як це бути підприємцем, чи можна бути чесним, правильним, вірним своїй ідеї.

Щоб стати сьогодні успішним підприємцем з перспективною власною справою, слід вийти далеко за її межі і там знайти сенс підприємницької діяльності: не покинути її, не зневіритися, але стати зрілим духовно і морально, відкривши сенс та призначення бізнесу у просторі поза ним самим.

Це є запорукою успіху, незалежно від того працює на підприємстві 5 працівників чи створюється велика компанія, де працевлаштовані півтори-дві тисячі людей. Формула служіння, творчості, інноваційності, пошани до іншого та відкритості до світу цінностей працює безвідмовно і, окрім гарантованої в поті чола щоденної праці, дарує ще й миті щастя.

Ми переконані, що підприємцем важливо бути в усі часи, якими б складними вони не були. Стати справжнім підприємцем сьогодні в Україні надзвичайно важко, однак цілком реально, якщо бути наполегливим, цілеспрямованим, ініціативним, відкритим до співпраці, прагнути до пізнання чогось нового та володіти креативним мисленням.

Список використаних джерел

1. «В Україні підрастає лише перше покоління бізнесменів»: як поєднати мораль з підприємництвом [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з викладачем Львівської бізнес-школи та директором Міжнародного інституту етики та проблем сучасності УКУ В. Турчиновським / записав А. Марцинюк] // PLATFORMA Re:Invent. – 2015. – 10 серп. – Режим доступу: <http://reinvent.platfor.ma/volodimir-turchinovskii/>. – Назва з екрана.